

Plukovník gšt. Ing. Jan D u d a

LOGISTIKA ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

V souvislosti s reorganizací AČR byl navržen a postupně bude realizován přechod dosavadních systémů zabezpečení (technického, týlového a stavebně ubytovacího) na systém logistické podpory vojsk (dále nazýván logistikou). Tato logistika armády v sobě funkčně sdružuje doposud existující samostatné systémy zabezpečení, ale na zcela odlišném organizačním principu.

Potřeba výstavby logistiky AČR vyplývá jednoznačně ze změn v charakteru naší armády, zejména jejího použití, vnějších vztahů a ekonomických podmínek. Do armády rychle pronikají nové moderní technologie vytváření a přenosu informací. Tím se výrazně mění podmínky pro zabezpečování hmotných potřeb a služeb souvisejících s péčí o osoby a materiál, které vyžadují odpovídající systémové změny.

Navržený systém logistiky AČR by měl zajistit tyto dva základní cíle:

1. Vybudovat postupně systém slučitelný se systémy armád NATO, respektující tradice a zvláštnosti Armády ČR.

2. Vytvořit systém, který bude jednodušším a efektivnějším způsobem zabezpečovat válečné a mírové potřeby armády a jeho výstavba si nevyžádá nadměrné zdroje.

Přechod od systému zabezpečení vojsk, který je postaven na decentralizované odpovědnosti jednotlivých prvků zabezpečení k systému centralizovanému, který je podstatou logistiky, nelze provést jednorázově. Nemůžeme jednoduše jeden den zrušit pevně zažitý a organizačně vybudovaný systém zabezpečení a nahradit jej druhý den zcela odlišným. Tento postup by zákonitě vedl ke kolapsu celého systému zabezpečení vojsk, a to z toho důvodu, že přechod na logistickou podporu vojsk vyžaduje splnění několika podmínek, které nejsme schopni realizovat v tak krátkém časovém období.

V cílovém stavu se předpokládá mít ve vrcholových orgánech řízení logistiky čtyři základní organizační prvky:

- **všeobecný** (řízení, organizační výstavba a rozvoj informatizace logistiky),
- **materiálu** (organizace zabezpečení vojsk materiálem a technikou, normy hospodaření, systém zásobování a skladování, materiální zabezpečení mobilizace vojsk ap.),

- **služeb** (stravování, vystrojování, ubytování vojsk, doprava, opravy a revize techniky, metrologie, veterinární zabezpečení ap.),
- **provoz** (normy provozu a ošetřování, řízení parkové služby, vyprošťování a odsunů techniky, hodnocení spolehlivosti a technologických postupů, zásady požární ochrany, zásady ukládání a dekonzervace techniky, organizace polní opravárenské činnosti ap.).

Přesný časový harmonogram přechodu k tomu cílovému stavu nejsme dnes schopni definovat. Závisí na splnění těchto podmínek:

▲ Zabezpečit postupnou přípravu funkcionářů logistiky ve školách a kursech pro výkon funkcí v řídicích orgánech logistiky, ve velitelství logistiky a ostatních operačních stupních.

▲ Sjednotit systém evidence a zásobování dosavadních materiálových tříd bez narušení zásobování a denního života vojsk. Vytvořit jednotný materiálový katalog.

▲ Vybudovat informační systém mezi všemi subjekty logistiky a zásobovanými útvary.

▲ Přepracovat normy, zásady a metodické návody v oblasti hospodaření s materiálem, zabezpečení vojsk službami a organizování provozu a údržby materiálu.

▲ Reorganizovat skladové hospodářství logistiky, postupně vytvořit posádková zařízení.

▲ Postupně profesionalizovat základní výkonné prvky logistiky.

▲ Vytvořit podmínky pro nákup služeb v civilním sektoru.

Podle stavu naplňování těchto podmínek bude možné realizovat následující kroky k dosažení cílového stavu:

- vzájemné propojení dosavadních materiálových tříd a vytvoření optimálních zásobovacích systémů - oddělené v systému týlového zabezpečení a VTZ,

- postupné rušení úzce specializovaných vojenských odborností v řídicích orgánech logistiky, obsazování funkcí připravenými odborníky logistiky při současném snižování počtů,

- vnitřní reorganizace částí týlového zabezpečení a VTZ jako další krok k propojení obou těchto částí,

- po vybudování základů informačního systému na stupni útvar a velitelství logistiky reorganizovat její strukturu při současném snížení počtů,

- reorganizovat skladové hospodářství na teritoriu podle reálné potřeby logistiky (multimateriálové sklady), snižovat počty skladů a jejich velikost (po likvidaci nepotřebného materiálu),

- postupně vytvářet posádková zařízení logistiky, zvyšovat množství nakupovaných služeb v civilním sektoru a tím snižovat počty prvků logistiky AČR,

- zrušit části VTZ a týlového zabezpečení a vytvořit společný systém zabezpečení materiálem a službami,

- dokončit reorganizaci velitelství logistiky v návaznosti na změny v řídicích orgánech logistiky.

Pro snažší objasnění struktur logistiky v armádě je potřebné zvýraznit jednu věc. Logistické prvky, a to jak řídicí, tak i výkonné, si můžeme z věcného hlediska plnění úkolů v rámci armády rozdělit pomyslnou vertikální dělicí čarou na dvě části. Na straně jedné to jsou všechny prvky, které budou začleněny přímo ve svazech, svazcích a útvech k řízení a bezprostřednímu zabezpečení vojsk a mají tudíž působnost jen v rámci daného velitelského stupně. Pracovní bychom mohli nazvat tuto část jako **logistiku vojsk**. Na druhé straně to pak budou prvky logistiky, které budou podle svého zaměření zabezpečovat všechny útvary armády bez rozdílu velitelské podřízenosti a budou mít tudíž působnost do celé armády. Tuto část si opět pracovních můžeme nazvat jako **armádní logistiku**.

ARMÁDNÍ LOGISTIKA

V rámci reorganizace vrcholových orgánů AČR (k 1. 10. 1993) bude logistika armády završena **zástupcem náčelníka generálního štábu pro logistiku**. Organizace je znázorněna na **schématu č. 1**. Uvedená organizační struktura má zajistit splnění dvou základních požadavků:

- sjednotit hlavní činnosti doposud samostatně fungujících prvků zabezpečení k zajištění jednotného řízení rozvoje a další výstavby logistiky; k tomu byl vytvořen štáb logistiky,

- zajistit nepřetržité fungování systému zabezpečení u vojsk tak, že transformace na logistické prvky bude probíhat postupnými kroky, které nenaruší nezbytné denní zabezpečení vojsk; z toho důvodu bylo potřebné ponechat zatím v celé vertikální rovině systém technického a týlového zabezpečení jako relativně samostatné, i když vnitřně již částečně integrované.

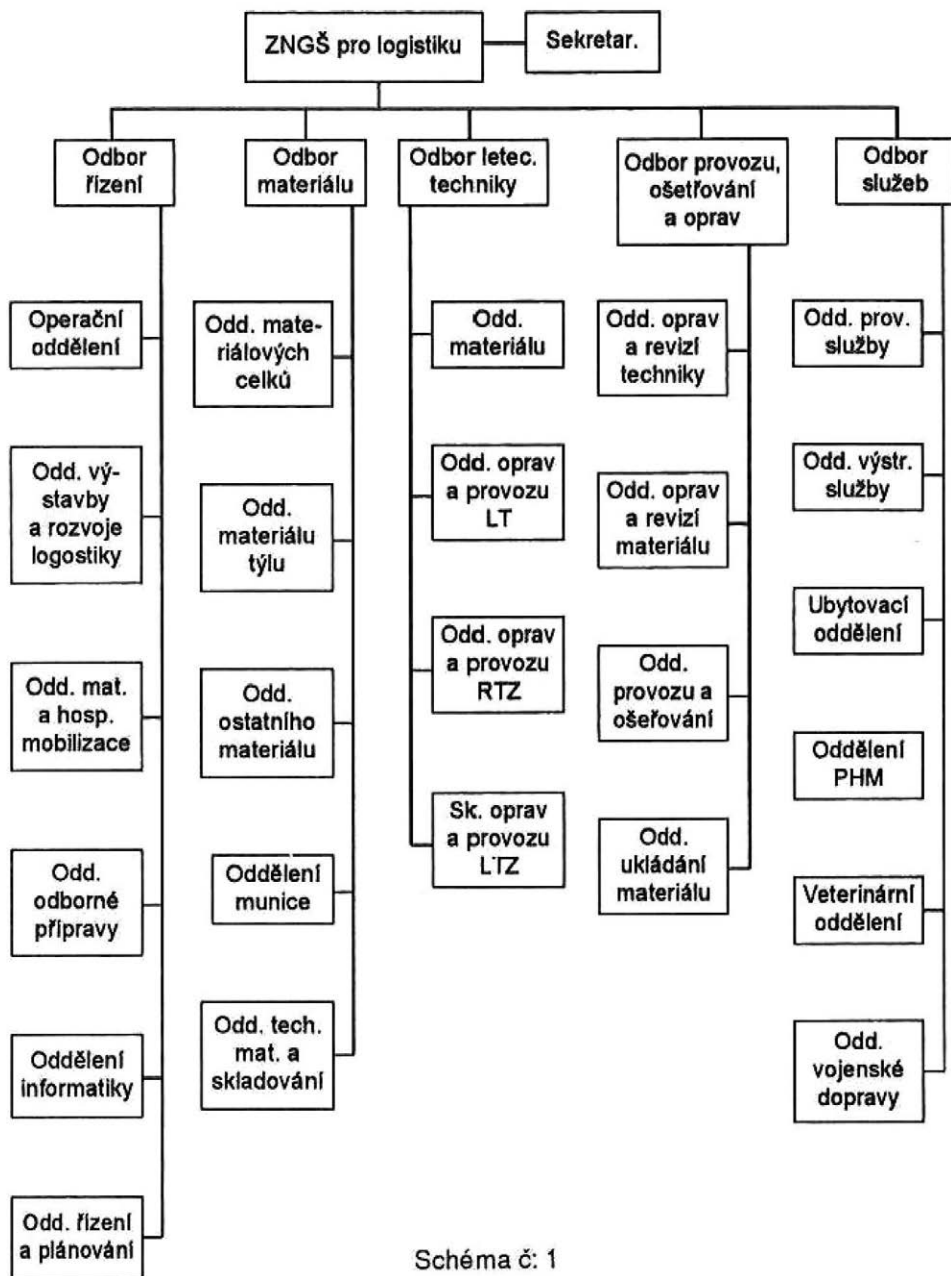
ZNGŠ pro logistiku je orgánem pro výstavbu a rozvoj logistiky AČR a její přípravu na činnost za BPS, zabezpečení vojsk AČR výzbrojí, technikou, materiálem a službami, pro plánování a organizaci logistické podpory vojsk celé AČR. Řídí přímo odbory logistiky GŠ (odbor řízení, odbor materiálu, odbor provozu, ošetřování a oprav, odbor letecké techniky, odbor služeb) a je odborně nadřízen všem orgánům logistiky AČR.

Jednotlivé odbory plní tyto hlavní úkoly:

a) odbor řízení:

- zpracovává základní dokumenty pro řízení logistiky AČR a k zabezpečení připravenosti a mobilizačního rozvíjení útvarů, jednotek a zařízení logistiky AČR,
- zpracovává organizaci mobilizačního rozvíjení podřízených svazků a útvarů logistiky,
- koordinuje rozvoj, organizaci a výstavbu logistiky vojsk AČR,
- zabezpečuje organizační výstavbu logistiky AČR,
- plánuje operační přípravu území ČR pro potřeby logistické podpory vojsk,
- zpracovává dopravně zásobovací systém,
- organizuje odbornou přípravu funkcionářů a specialistů logistiky,
- zpracovává normy a předpisy v oblasti operační a odborné přípravy,

Organizační struktura logistiky GŠ AČR

- řídí materiálně mobilizační přípravu AČR a plnění úkolů hospodářské mobilizace v AČR,
- řídí a organizuje jednotnou evidenci materiálu v AČR,
- stanovuje zásady a řídí systém hospodaření s materiálem v AČR,
- řídí velitelství logistiky,
- zpracovává koncepci rozvoje automatizace a informatizace v oblasti logistiky AČR a organizuje jejich realizaci,
- řídí zpracování projektů a zavádění automatizovaných systémů pro oblast logistiky AČR;

b) odbor materiálu:

- řídí organizaci zabezpečení AČR veškerým materiálem mimo materiálu leteckého, stavebně ubytovacího, zdravotnického a materiálu CO,
- zpracovává normy a rozděluje výzbroj, techniku a materiál,
- stanovuje zásady ukládání, ošetřování a oprav uvedených materiálů,
- zpracovává koncepce zásobování a skladování materiálu a munice,
- zabezpečuje přemísťování, vyřazování a rušení materiálu,
- zabezpečuje rozvoj skladového hospodářství,
- zpracovává požadavky na nákupy materiálu,
- odborně řídí pyrotechnickou činnost a stanovuje normy bezpečnosti při skladování a používání zbraní a munice;

c) odbor provozu, ošetřování a oprav:

- zpracovává koncepce, normy a předpisy pro provoz a ošetřování pozemní techniky a výzbroje,
- odborně řídí provoz techniky u vojsk, parkovou službu a činnost odsunové a vyprošťovací služby,
- zpracovává zásady ukládání techniky a materiálu a jeho dekonzervace,
- zabezpečuje rozvoj a využití učebně výcvikové základny VTZ,
- zpracovává normy a zásady oprav výzbroje a techniky,
- odborně řídí vojenskou opravářskou činnost, revize, odborně technický dozor a metrologickou službu,
- zabezpečuje realizaci návrhů změn technologie oprav a revizí výzbroje a techniky,
- podílí se na zpracování rozborů spolehlivosti techniky a navrhuje opatření k jejímu zvýšení;

d) odbor letecké techniky:

- zpracovává koncepce, normy a předpisy oprav, skladování a vyřazování letecké techniky a leteckého materiálu, materiálu RTZ a LTZ,
- zpracovává koncepce inženýrského leteckého zabezpečení provozu LT, techniky RTZ a LTZ,
- stanovuje zásady a předkládá požadavky na přípravu specialistů,
- zpracovává normy životností a přijímá opatření ke zvýšení spolehlivosti techniky,
- zabezpečuje realizaci standardu ICAO systému letectva AČR,

- koordinuje výstavbu prostředků RTZ letectva a předkládá požadavky na rozvoj techniky;

e) odbor služeb:

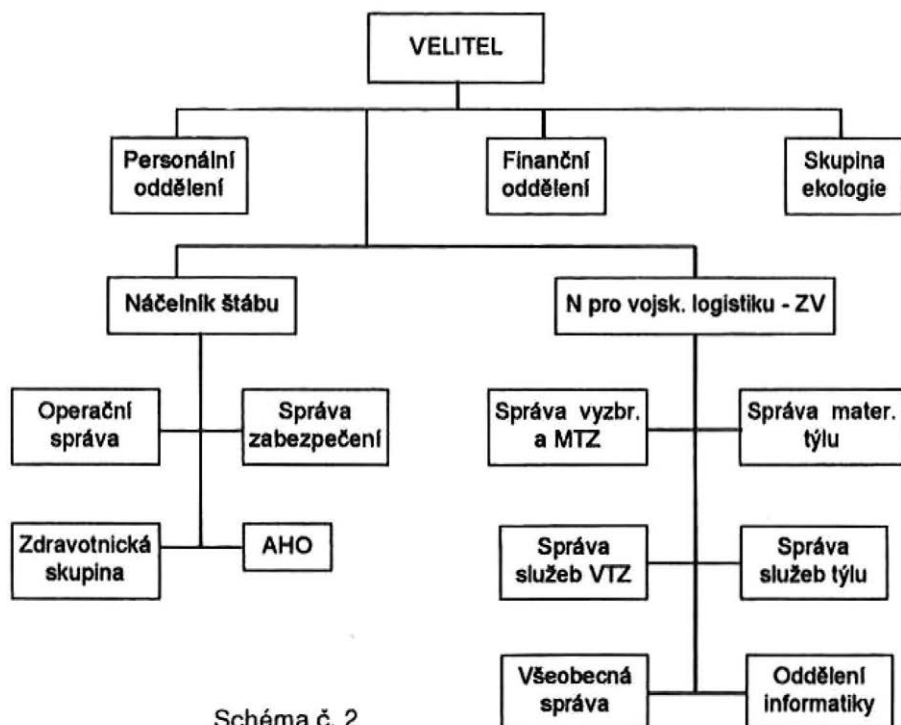
- řídí výživu a organizaci stravování v AČR,
- řídí oblast vystrojování a systém doplňování PHM,
- stanovuje zásady provozu týlové techniky a výši zásob ve stanovené nomenklatuře,
- stanovuje zásady oprav a zpracování požadavků na rozvoj a zabezpečení služeb ve své působnosti,
- zpracovává odborné normy, předpisy a směrnice,
- organizuje přípravu týlových odborností včetně záloh,
- řídí ubytovací zabezpečení vojsk,
- metodicky řídí školicí, výcvikové a opravárenské středisko požární ochrany,
- vyhodnocuje využití vojenských objektů,
- řídí vojenskou železniční přepravu, automobilovou dopravu logistiky a silniční zabezpečení,
- zpracovává a vede dopravní plán AČR,
- organizuje veterinární hygienické zabezpečení AČR,
- organizuje speciální protinákazovou a léčebně preventivní péči o zvířata vojenské správy,
- řídí a organizuje vojenskou kynologii,
- organizuje výcvik psovodů a služebních psů,
- podílí se na organizaci biologické ochrany letišť,
- podílí se na řešení úkolů ekologie.

Logistika AČR prezentována těmito pěti odbory představuje vrcholový stupeň řízení logistiky armády, samozřejmě v návaznosti na úsek MTZ ministerstva obrany.

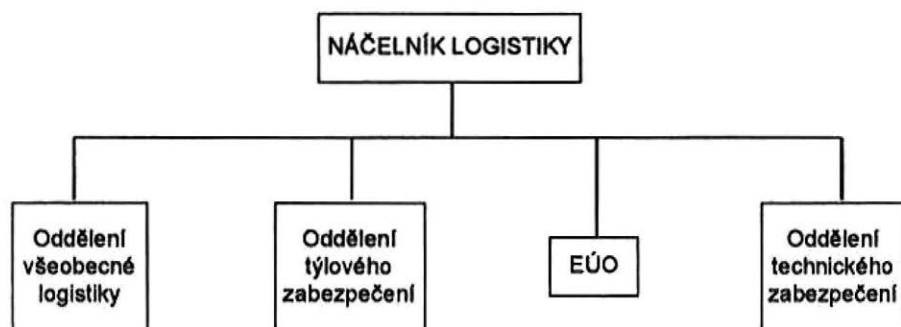
Všechny výkonné prvky armádní logistiky určené k zabezpečení všech útvarů armády bez rozdílů operační podřízenosti jsou soustředěny do **velitelství logistiky**. V tradicích naší armády jde o zcela nový prvek, který sjednocuje pod jedno velení prvky technického a týlového zabezpečení doposud podřízené různým operačním stupňům (VVZ, VVS, VLPVO) nebo přímo generálnímu štábu. Cílem tohoto sjednocení je zefektivnit jejich využití a postupně je transformovat na nové struktury logistické podpory vojsk, případně je podle ekonomických možností nahrazovat poskytováním služeb civilním sektorem.

Struktura velitelství logistiky (**schéma č. 2**) má poněkud odlišnou organizaci oproti ostatním velitelstvím sboru. K přímému velení podřízeným svazkům, útvarům a zařízením je organizačně uzpůsoben úsek velení (náčelníka štábu). Tento úsek má tedy dopad pouze do prvků podřízených velitelství logistiky a z větší části odpovídá organizaci klasického velitelství sboru. Naproti tomu úsek náčelníka pro vojskovou logistiku bezprostředně řídí výkon činnosti logistických útvarů ve prospěch všech útvarů armády a má tudíž dopad na celou armádu. V tom je zvláštnost tohoto velitelství.

Organizační struktura velitelství logistiky

Logistika velitelství armádního sboru

Velitelství logistiky bude plnit tyto hlavní úkoly:

a) úsek velení:

- velení logistickým útvarům a zařízením,
- řízení kontrolní činnosti,
- řešení finanční, personální problematiky a pracovního práva,
- řešení vnitřní logistiky útvarů a zařízení sboru logistiky,
- řešení ekologické problematiky,
- spisovenská služba a ochrana utajovaných skutečností;

b) úsek pro vojskovou logistiku:

- ▲ rozdělování tabulkového materiálu,
- ▲ doplňuje vojska materiálem na stanovené normy,
- ▲ sleduje hospodaření s materiálem a vyhodnocuje dodržování norem provozu, oprav a týlových norem,
- ▲ řídí podřízená týlová zařízení a opravy, odsun a vyprošťování, stanovuje technologii oprav a revizí, zabezpečuje vojskové opravy a pyrotechnickou činnost,
- ▲ organizuje odbornou přípravu specialistů,
- ▲ řídí skladová zařízení, zabezpečuje metrologickou službu a odborný technický dozor,
- ▲ zabezpečuje provádění týlových služeb, organizuje dopravní systém vojsk a veterinární dozor,
- ▲ řeší úkoly materiálního zabezpečení mobilizace,
- ▲ řeší úkoly materiálního zabezpečení mobilizace,
- ▲ vede centrální evidenci,
- ▲ řídí výpočetní služby a sběr informací v systému logistiky vojsk.

Z uvedeného je patrné, že velitelství logistiky bude zásobovat vojska veškerým centrálně nakupovaným materiálem s výjimkou materiálu stavebně ubytovacího (v tom i stroje a zařízení), zdravotnického a materiálu civilní obrany.

Rovněž tak bude zajišťovat veškerou vojskovou opravářskou činnost pro pozemní i leteckou techniku. Běžné opravy budou nadále prováděny u útvaru a generální opravy budou zajišťovány cestou ministerstva obrany ve vlastních armádních opravárnách nebo v civilním sektoru.

Všechno to, co bylo uvedeno doposud, byly organizační struktury logistických prvků, které jsou určeny pro logistickou podporu všech útvarů armády a nazývají se armádní logistika.

LOGISTIKA VOJSK

Pro přímé zabezpečení vlastních vojsk daného organizačního stupně budou pochopitelně i nadále existovat vlastní logistické prvky sborů, svazků, útvarů a jednotek. Celou tuto část jsme nazvali logistikou vojsk.

Na stupni velitelství armádního sboru bude sjednocením stávajících technických a týlových (v tom i stavebně ubytovacích) orgánů vytvořena logistika armádního sboru (**schéma č. 3**), jež bude:

- řídit a koordinovat rozvoj a organizaci logistiky sboru,
- zabezpečovat připravenost a mobilizační rozvinování svazků a útvarů armádního sboru v oblasti logistiky,
- řídit operační, bojovou a odbornou přípravu útvarů a jednotek logistiky sboru,
- uplatňovat požadavky na materiál u velitelství logistiky,
- organizovat a provádět kontrolní činnost v oblasti materiálního a technického zabezpečení s důrazem na péči o vojáka a techniku,
- zabezpečovat a kontrolovat dodržování zásad ochrany životního prostředí v rozsahu působnosti jemu podřízených služeb.

Obdobně bude fungovat logistika u sboru taktického letectva a sboru PVO. Úkoly plněné u armádního sboru zde budou rozšířeny o problematiku biologické ochrany letišť.

Na stupni velitelství brigády svazkového typu se předpokládá vytvořit logistickou strukturu tak, jak je znázorněna na **schématu č. 4**. Výkonným prvkem logistické podpory vojska pro tento stupeň bude prapor zabezpečení. Věcně v sobě slučuje činnosti, které doposud plnil prapor materiálního zabezpečení a prapor oprav techniky.

V praporu (pluku) nebo jim na roveň postavených zařízeních předpokládáme postupně vytvořit nebo reorganizovat současnou strukturu prvků zabezpečení obdobně, jak je tomu u brigády. V čele je náčelník logistiky, kterému je podřízena skupina zabezpečení a evidenčně účetní skupina. Výkonným prvkem bude rota zabezpečení, jejíž organizace bude variantně uzpůsobena mírovým počtům praporu.

Nejnižším stupněm, na kterém budou vytvářeny logistické prvky, je samostatná rota nebo oddíl. I zde je plánována funkce náčelníka logistiky, jemuž bude podřízen nezbytný počet funkcí týlových a technických odborností. Výkonným prvkem tohoto stupně bude četa zabezpečení.

Navrhované logistické prvky praporu (pluku) a samostatné rot (oddílů) jsou uvedeny na **schématu č. 5**.

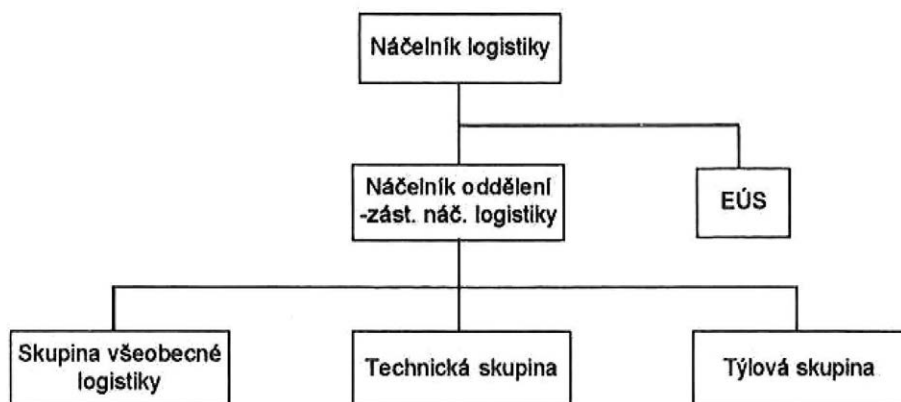
EVIDENCE MATERIÁLU

Evidence materiálu je jedním z velmi důležitých úkolů, které bude nutné v souvislosti s výstavbou logistiky v nejbližší době řešit.

V jednotlivých materiálových třídách je doposud řešena evidence materiálu s různými úpravami a zvláštnostmi. K zefektivnění hospodaření a manipulace s materiálem při použití výpočetní techniky je nezbytné tuto evidenci sjednotit. Ve vazbě na jednotnou evidenci bude možné vybudovat centralizovanou evidenci materiálu v celé armádě a postupně sjednotit i projekty v oblastech zásobování, skladování, hospodaření s materiálem a další. Tím bude možné v budoucnu vytvořit potřebný ucelený informační systém o materiálním zabezpečení armády.

Pro zajištění plynulé přestavby evidence materiálu a zavedení jednotné centralizované evidence materiálu v AČR předpokládáme v prvním pořadí vytváření

Logistika velitelství brigády svazkového typu (obecně)

Struktura praporu zabezpečení brigády (obecně)

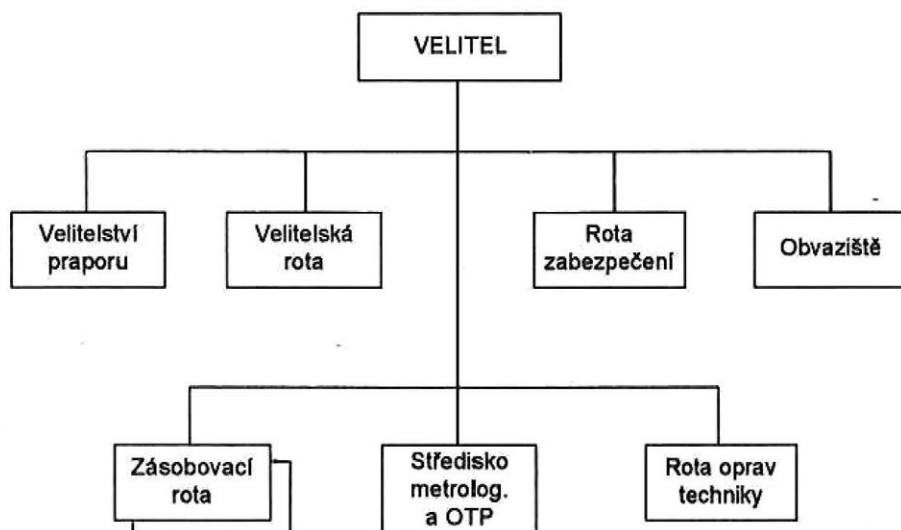
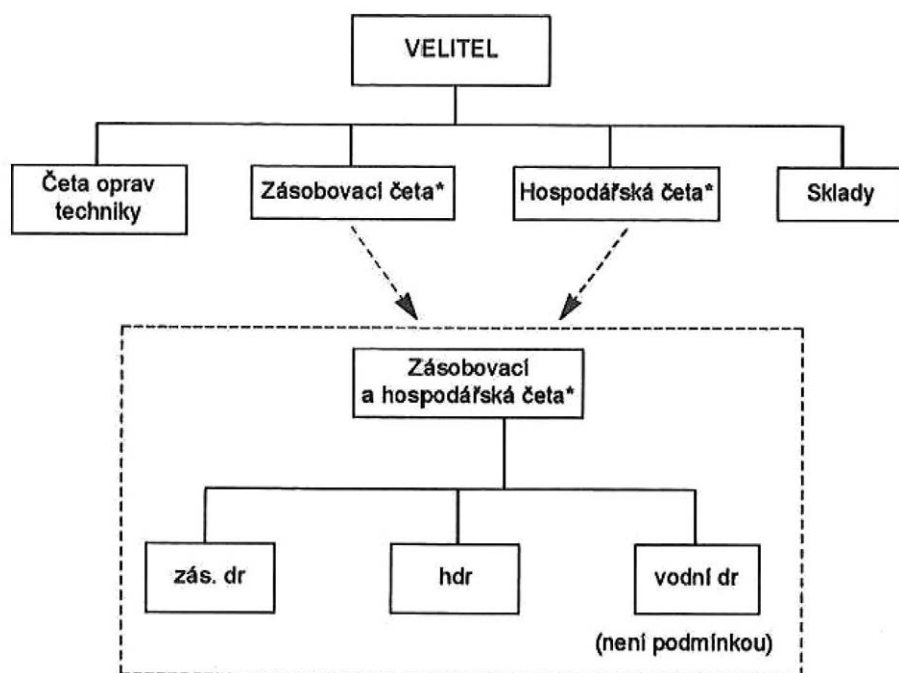

Schéma č. 4

Struktura roty zabezpečení praporu (pluku)

* kde jsou malé počty osob

Struktura čety zabezpečení samostatné roty (oddílu)

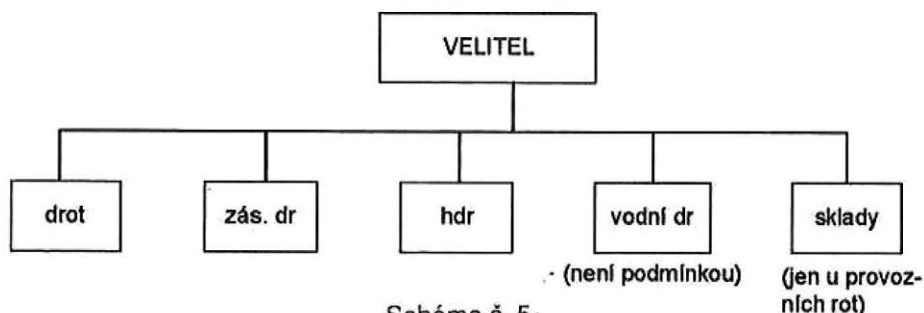

Schéma č. 5

účetních a evidenčních prvků, které jsou nezbytnou podmínkou správného fungování navrhovaného systému. V současné době je evidence materiálu v převážné míře vedena decentralizovaně, tzn. že evidence je vedena přímo u materiálních orgánů útvaru (svazku). Pro přechod na jednotnou centralizovanou evidenci bude nezbytné vytvořit evidenční a účetní skupiny (oddělení, střediska) a tyto prvky podle možností vybavovat potřebnou výpočetní technikou. Návrh výstavby těchto prvků je zahrnut ve strukturách logistiky útvarů, svazků a svazů tak, jak byly uvedeny.

Současný systém zabezpečení je sice poměrně spolehlivý, ale personálně, časově i ekonomicky náročný. Organizační roztříštěnost jednotlivých prvků zabezpečení neumožňuje jejich efektivní využití a nedává dostatečný prostor pro uplatnění dostupných automatizačních procesů s využitím výpočetní techniky v celém spektru činnosti těchto struktur. Z tohoto důvodu se stává pro dnešní armádu těžkopádný a realizace potřeb jednotlivých subjektů probíhá většinou se zpožděním. Rovněž neumožňuje důsledné zhodnocení ekonomického chování jednotlivých zabezpečovaných subjektů.

Jak již bylo zdůrazněno v úvodu, výstavba nového logistického systému bude vyžadovat delší období a nelze tudíž očekávat, že okamžitě se zahájením budování logistiky v AČR budou všechny uvedené nedostatky dosavadního systému překonány. Mimo již popsaných podmínek změn v samotném systému logistiky bude nutné změnit i chování všech subjektů armády a přístup velitelských orgánů v uplatňování požadavků na zabezpečení. Tyto požadavky musí vždy vycházet z platných norem nebo být finančně podloženy. Jen tak bude možné v budoucnu využívat přísně účelně a efektivně zdroje, které stát pro zabezpečení své obrany vyčleňuje.

Podplukovník Ing. Jaroslav P a l e č e k

EKONOMICKÉ ZABEZPEČENÍ V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY

Koncepce výstavby Armády České republiky od 1. 7. 1993 uvažuje s vytvářením relativně samostatného systému všestranného zabezpečení potřeb armády, kdy dojde ke sjednocení všech prvků ekonomického zabezpečení do podřízenosti